

De libelle op mijn schouder

De libelle op mijn schouder

Saint-Jean-Pied-de-Port - Santiago de Compostela

Porto - Santiago - Finisterre - Muxía

Roland Boer



Auteur: Roland Boer

Omslagontwerp: Roland Boer / Copilot

ISBN: 978-94-654-6245-5

ISBN: 978-94-654-6295-0 (e-book)

© 2026 Roland Boer

Uitgeverij: self-publishing via **Brave New Books**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Voor Jasmijn en Jens

Voorwoord

Ik vertrok met een rugzak, maar zonder precies te weten wat ik zou meenemen.

Toen ik in mei 2018 begon aan mijn eerste Camino richting Santiago de Compostela, dacht ik dat ik een wandeltocht ging maken. Ik had getraind, gepland, gelezen. Ik wist waar ik zou starten en waar ik hoopte aan te komen. Wat ik niet wist, was dat deze weg mij niet zou vragen om verder te lopen, maar om preciezer te kijken. Naar mijn lichaam. Naar mijn tempo. Naar de manier waarop ik mij verhoud tot anderen en mezelf.

Die Camino bracht me in beweging op een manier die ik niet had voorzien. Niet door antwoorden te geven, maar door ruimte te maken. Voor ontmoetingen. Voor emoties. Voor momenten die zich niet laten plannen. Aankomen in Santiago voelde intens en waarachtig, maar bleek geen eindpunt. Het was eerder een open plek in een groter verhaal.

Een jaar later liep ik opnieuw. Dit keer vanuit Porto, via de kustroute en verder dan Santiago: naar Finisterre en Muxía. Geen herhaling. Geen verdubbeling. Maar een ander soort camino. Minder rauw misschien, minder ontwrichtend, en juist daardoor niet minder betekenisvol. Ik wist nu hoe deze weg kan werken. Wat hij vraagt. En ook wat hij níét doet.

Dit boek is geen handleiding, geen reisgids en ook geen afgerond verhaal met conclusies. Het is een weergave van twee tochten die samen één beweging vormen: leren luisteren, leren vertragen, en toelaten dat niet alles hoeft te worden vastgelegd of begrepen.

De mensen die in dit boek voorkomen, zijn echte ontmoetingen onderweg. Het verhaal is geschreven vanuit mijn perspectief en herinnering. Niet iedereen die hierin voorkomt, heb ik vooraf kunnen

bereiken. Waar dat niet mogelijk was, heb ik geprobeerd met maximale terughoudendheid en respect te schrijven.

Wat je in de hoofdstukken leest, zijn geen hoogtepunten achter elkaar. Er zijn dagen van schoonheid, maar ook dagen van ongemak, irritatie en vermoeidheid. Er zijn ontmoetingen die diep reiken en contacten die vluchtig blijven. En soms blijkt juist dat laatste het meest te dragen.

Onderweg werd steeds duidelijker dat de Camino niet vraagt om betekenis toe te voegen, maar om betekenis te zien. Niet door harder te lopen, maar door aandachtiger aanwezig te zijn. Door het lichaam serieus te nemen. Door keuzes te maken zonder ze steeds te verantwoorden. Door mensen te ontmoeten zonder bezit.

De tweede Camino, die in dit boek volgt op de eerste, laat zien dat aankomen niet hetzelfde is als afronden. Sommige lijnen blijven open. Sommige verbindingen verdiepen zich pas later. En sommige ontmoetingen blijken pas onderweg betekenis te krijgen.

Misschien is dat wel wat deze weg mij het meest heeft geleerd: dat het leven niet vraagt om sluitende verhalen, maar om eerlijk meebewegen met wat zich aandient. Stap voor stap. Soms samen. Soms alleen. En altijd tijdelijk.

Dit boek is een uitnodiging om mee te lopen.

Niet om iets te bereiken, maar om aanwezig te zijn.

Buen Camino, Bom Caminho

“Aankomen in Santiago de Compostela doe je maar één keer.”

Deel I

Camino Francés

1. Saint-Jean-Pied-de-Port

25 mei 2018

Het is vroeg wanneer ik richting Antwerpen vertrek om daar op de trein te stappen. Caroline brengt me naar het station. Omdat het stil is, kan dat tot aan een willekeurige ingang. Midden op straat omhelzen we elkaar. Een kus, een paar woorden die weinig toevoegen, en dan is het moment er. Voor minstens vijf weken neem ik afscheid. Terwijl zij wegrijdt, blijf ik even staan. Het avontuur is begonnen, al voelt het nog onwerkelijk.

Met mijn backpack op loop ik het station binnen. Aan de buitenkant hangt een Jacobsschelp. Ik heb hem een paar maanden eerder gekregen van Wietze, een gepensioneerde man die samen met zijn vrouw een Bed & Breakfast runt in Apeldoorn. Ik verbleef daar meerdere keren vanwege werk. Wietze fietste ooit zijn Camino vanuit Apeldoorn. Toen ik hem vertelde dat ik wilde gaan lopen, overhandigde hij mij de schelp. Geen grote woorden, geen ceremonie. Gewoon een gebaar dat bleef hangen.

Op het station is het rustig. Te rustig. Ik weet niet precies waar ik moet zijn en loop een paar keer verkeerd. Je kunt hier kennelijk zowel omhoog als omlaag, en pas na tien minuten tref ik iemand aan die me de juiste richting wijst. De trein haal ik zonder stress, maar het gevoel dat ik niet helemaal weet waar ik ben, blijft.

Via Brussel reis ik door naar Parijs. In Brussel is het druk. Het soort drukte dat hoort bij overstappen, bij mensen met doelen, schema's en bestemmingen. Op het perron voor de Thalys schuif ik mijn zonnebril in de draagband van mijn backpack. Automatisch. Doelgericht. Ik stap in, zoek mijn vaste zitplaats op en laat het rijden beginnen.

Wanneer ik even later mijn zonnebril wil pakken, is hij weg. Ik zoek onder de stoel, in mijn tas, op de grond. Niets. De bril is verdwenen. Het

lijkt een detail, maar ik voel lichte irritatie. Een eerste vorm van controleverlies, al noem ik het zo nog niet.

Parijs ontvouwt zich in fragmenten: metrogangen, lijnen, overstappen. Lijn 4 rijdt niet. Ik improviseer. De metrokaart helpt. Wanneer ik weer boven de grond kom, staat de zon hoog en zie ik ineens tussen de gebouwen door de Eiffeltoren. Even blijf ik staan. Vervolgens moet ik toch iemand vragen waar ik heen moet. Ik ben hier niet thuis.

In de trein naar Bayonne hoor ik achter me een man tegen zijn vrouw zeggen:

“Hey look, he has got a Camino shell.”

Dat is mijn eerste echte ontmoeting met mede-pelgrims. Pete en Pat, uit Seattle. Ook zij beginnen aan hun eerste Camino. Later zal blijken dat Pete’s opa Nederlander was. Voor nu is het vooral een eerste spiegel: ik ben zichtbaar pelgrim geworden, nog voordat ik één stap heb gezet.

De treinen volgen elkaar op. Landschappen schuiven voorbij. In Bayonne ontmoet ik meer mensen. Brian en zijn zoon Marc uit Virginia. Een gezin uit Australië. Er wordt zelfs een groepsfoto gemaakt. Alsof we al ergens bij horen. We wisselen verhalen uit terwijl we wachten op de bus. Ik loop nog even door de stad, trakteer mezelf op een Franse friet. Kleine rituelen, kleine beloningen.

In de bus naar Saint-Jean-Pied-de-Port voelt het alsof iets zich langzaam vastzet. Dit is het. Het laatste vervoer. Hierna begint het lopen.

Bij aankomst word ik opgewacht door Melanie, de eigenaresse van de plek waar ik zal overnachten. Ze brengt me naar het loket voor registratie. Ik ontvang mijn pelgrimspaspoort, de eerste stempel, en wat papieren met informatie. Afstanden. Hoogtemeters. Namen van plekken die nu nog abstract zijn.

In de avond loop ik door het stadje. Ik herken beelden uit *The Way*, de film die ooit de eerste aanzet gaf tot dit besluit. Dat ik hier nu daadwerkelijk loop, voelt vreemd. Alsof fictie en werkelijkheid elkaar overlappen. Ik word er emotioneel van. Is dit echt? Ga ik dit echt doen?

Ik kom Pete en Pat weer tegen. Ook de anderen uit de bus en het station zie ik terug. We spreken af elkaar morgen vast weer te zien. Onderweg, of in Roncesvalles. De bestemming van morgen.

Ik kijk nog één keer omhoog naar de donkere contouren van de bergen.

1.240 meter stijgen.

470 meter dalen.

Ik voel spanning in mijn lijf. Maar ook iets anders.

Een rustige vastberadenheid, zonder precies te weten waar die vandaan komt.

Morgen begint het lopen.

2. Roncesvalles

26 mei 2018

Ik sta vroeg op. Melanie heeft ontbijt voor me klaargezet: toast met jam. Eenvoudig. Praktisch. Waarschijnlijk het begin van een patroon. Na het eten brengt ze me naar het startpunt van de Camino. Het weer ziet er slecht uit, maar ik denk dat het wel zal meevallen. IJdele hoop.

Voordat ik vertrek, stelt Melanie voor dat ik mij omkleed. In een wasserette verderop trek ik een regenbroek aan en een simpele regenjas. Ook mijn overschoenen gaan mee. Ze zijn eigenlijk bedoeld voor op de fiets, maar in mijn eigen logica zullen ze ook wandelend hun werk doen. Mijn leren schoenen zijn wel verzorgd, maar absoluut niet waterdicht. Dit moet voldoende zijn. Denk ik.

Bij een bakker koop ik twee flink belegde sandwiches voor onderweg. Andere pelgrims schuilen binnen. Ik vraag Pola uit Berlijn of ze een foto van me wil maken. Het is de eerste onbekende pelgrim die ik vandaag aanspreek. Ik glimlach. Dit is het moment.

Even na acht uur vertrek ik. Vol vertrouwen. Volledig overtuigd dat ik droog zal blijven.

Nog in het dorp voel ik een lichte druppel. Daarna nog één. Geen probleem. Ik loop door en bereik de splitsing: links over de berg, rechts de alternatieve route door het dal. Zonder aarzeling sla ik linksaf. Ik wil omhoog. Dit moet vandaag gebeuren.

Al snel zie ik dat anderen er minder rooskleurig voorstaan. Sportschoenen, doorweekt. Een man lijkt nauwelijks vooruit te komen. De klim begint direct en is pittig. Na tweehonderd meter praat ik kort met een Italiaanse man. Engels, gebaren, een paar gedeelde woorden. Daarna wordt het stil.

De regenjas ademt nauwelijks. Van binnen word ik net zo nat als van buiten. Mijn huid voelt klam, mijn shirt plakt. Ik merk dat ik naar binnen ga. Stap voor stap. Ik haal pelgrims in, word weer ingehaald, wissel een paar woorden, loop door. De mist sluit zich om mij heen.

Na ongeveer een uur pauzeer ik bij een plek waar ik even kan zitten. Ik trek mijn doorweekte shirt uit en vervang het door een droog exemplaar. Ik droog mijn huid met een microvezel handdoek. De lucht voelt koud en fris, wat prettig is op mijn warme lichaam. Ik eet wat, drink, en loop weer verder.

Het pad is modderig. Soms steil. Soms alsof je een natuurlijke trap op moet. Het kost kracht. Bij Orisson, acht kilometer na de start, stop ik opnieuw. Ik bestel een Spaanse tortilla zonder precies te weten wat ik krijg. Ik moet eten. Dat voel ik.

Daar ontmoet ik Richi. Een Australiër uit Cairns. Kaal hoofd, lange sik. Hij trekt een karretje achter zich aan, wat hem zichtbaar moeite kost. Mijn eerste indruk is ruw, misschien zelfs een beetje afwerend. Ik weet nog niet dat hij één van de belangrijkste mensen op deze Camino zal worden.

Ik twijfel of ik hier zal blijven. Het is vroeg. Het weer is slecht. Verderop zijn geen voorzieningen. En bovendien: alles zit vol. Dus loop ik door.

Niet lang daarna slaat het weer om.

De wind neemt toe. De regen wordt heviger. Ik trek mijn regenjas weer aan. Mijn bovenlichaam koelt snel af. Ik sta bij een Mariabeeld dat ik herken uit The Way. Ik maak een foto van mezelf, maar het voelt geforceerd. De wind giert en wordt zo sterk dat lopen verandert in harken. Steeds weer corrigeren. Naar voren leunen. Zijwaarts kracht zetten.